

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကလေးသူငယ်များ လုပ်ကိုင်သမျှ အလုပ်အားလုံးကို ကလေးအလုပ်သမားဟု အတန်းစားမသတ်မှတ်သင့်ပါ။ ILO ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ ကလေး အလုပ်သမားဟူသည် ၎င်း၏ ကလေး ဘဝ၊ ရွှေ့အလားအလာ နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာတို့ကို ကင်းမဲ့စေပြီး၊ ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည့် အလုပ်မျိုးကိုလုပ်ကိုင်နေရသူများ ကိုဆိုသည်။ ထိုအလုပ်မျိုးသည် ကလေးများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည့် အလုပ်မျိုး သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ပညာသင်ကြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့်-

- ကျောင်းတက်ရန်အခွင့်အလမ်းရွေးချယ်နိုင်မှုမရှိခြင်း
- အချိန်မတန်မှီ ကျောင်းမှမဖြစ် မနေထွက်ရခြင်း
- ကျောင်းတက်ခြင်းနှင့်အတူ ပြင်းထန်လေးလံသောအလုပ်ကို အချိန် လွန်ကဲကြာမြင့်စွာလုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်ခြင်း တို့ဖြစ် ပါသည်။

ဤသို့အဆိုးရွားဆုံးပုံစံများတွင် ကလေးသူငယ်များကျွန်ုပ်တို့ခံရခြင်း၊ ၎င်းတို့၏မိသားစု များနှင့်ခွဲထားခံရခြင်း၊ ပြင်းထန်သောဘေးဥပါဒ်နှင့် နာမကျန်းရောဂါတို့မှ အကာအကွယ်မဲ့စေခြင်း (သို့) မြို့ကြီးပြကြီးများမှ လမ်းများပေါ် (ရံဖန်ရံခါအသက်အရွယ် အလွန်ငယ်သူများပင်) ဝမ်းရောဂါပွေ့ စားသောက်ရခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ မည်သို့သော သီးသီးသန့်သန့်အလုပ်ပုံစံမျိုးကို ကလေးလုပ်သားအလုပ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ရန်မှာ ထိုအလုပ်ကိုလုပ်ရသော ကလေး၏အသက်၊ လုပ်ရသောအလုပ်အမျိုးအစားနှင့် လုပ်ချိန်နာရီ၊ ထိုသို့ပြုလုပ်စေသော တသီးပုဂ္ဂလိကနှင့်များ၏အခြေအနေများနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များပေါ်မူတည်ပြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင်းရှိလုပ်ငန်းကဏ္ဍများအလိုက် သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံချင်းအလိုက် သော်လည်းကောင်း ရလဒ်အဖြေကွဲပြား ခြားနားပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူမြောက်များစွာ၏ တုန့်ပြန်ချက်

ဤဖြစ်စဉ်၏ကွဲပြားသော အကြောင်းရင်းခံများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အလို့ငှာ ကလေးအလုပ်သမား တိုက်ဖျက်ရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူ အားလုံးအနေဖြင့် အလုံးစုံချဉ်းကပ်မှုတစ်ရပ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးရန်လိုအပ်ပေသည်။ ထို့အတူ ကလေးအလုပ် သမားကိစ္စတွင် သက်ဆိုင်ပါဝင်သူများဖြစ်ကြသည့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများအပြင် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအားလုံး၏ စည်းကမ်းစုံပါဝင်သော တုန့်ပြန်မှုလည်းလိုအပ်ပါသည်။ ဤသို့ ကလေးအလုပ်သမား ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေးကို နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းနှင့်အစီအစဉ်တို့တွင်သက်ဆိုင်သူအားလုံး အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး၊ ပညာရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေသတ်မှတ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ် စသည်တို့ အတွက် ပုံမှန်ကတိကဝတ်ပြုမှုအပေါ် အာရုံထားသူများ၏ စိတ်နှလုံးတွင်းထည့်သွင်းပေးရန် အထူးလိုအပ်ပေသည်။

ကလေးအလုပ်သမားသည် ကလေးအတွက်သာမက လူဦးရေတစ်ခုလုံး အတွက်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေးအားဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အမှန်တကယ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေပြီး လူသားနစ်နာဆုံးရှုံးမှုမြင့်မားစေသည်။ ကလေးအလုပ်သမားများသည် ပညာမတတ်မှုနှင့် နိမ့်ကျသောစွမ်းဆောင်ရည် အလုပ်စွမ်းအားဖြင့် လည်ပတ်နေရသည့်အတွက် နိုင်ငံ၏ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုကို အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်သည်။

ကလေးအလုပ်သမား ဟူသည်အဘယ်နည်း။

ကလေးအလုပ်သမားသည်တရားမဝင်ပါ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကလေးအလုပ်သမားအတွက် သီးသန့်ဥပဒေမရှိဘဲ ကလေးအလုပ် သမားနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နွှယ်နေသော ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့်အလုပ်ဌာနများ ဥပဒေ၊ ၁၉၅၁ခုနှစ်၊ အလုပ်ရုံများအက်ဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ၊ ၁၉၉၃ခုနှစ်၊ ကလေးသူငယ်ဥပဒေ၊ ၂၀၁၄ခုနှစ်၊ အမျိုးသား ပညာရေးဥပဒေ စသည်တို့သာရှိပါသည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့်အလုပ်ဌာနများဥပဒေနှင့် ၁၉၅၁ခုနှစ်၊ အလုပ်ရုံများ အက်ဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေများတွင်အသက်(၁၄) နှစ်အောက် ကလေးများအား အလုပ်မလုပ်ရန် တားမြစ်ထားသော်လည်း ၎င်းဥပဒေ များက ကလေးအလုပ်သမား အများအပြားရှိသည်ဟု ယုံကြည်ရသော စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ နှင့် ပုံမှန်မဟုတ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေရသော ကလေးများအတွက် အကျိုးမဝင်ပါ။

သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား ဥပဒေများတွင် အလုပ်လုပ်ရန် အနိမ့်ဆုံးရှိ ရမည့်အသက်ကို (၁၄) နှစ်ဟု ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြဌာန်းချက်များ

၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှအတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း (ILO) ၏ ပြဌာန်းချက် အမှတ် (၁၈၂) - အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့်ကလေး အလုပ်သမားခိုင်းစေခြင်း၏ အပိုဒ်(၃)တွင် ဖော်ပြထားသည့် အောက်ပါကဲ့သို့သော အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခံနေရသည့်ကလေး အလုပ်သမားများအား ပပျောက်ရေးအတွက် ချက်ချင်း ဦးစားပေးအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်-

က

ပုံစံမျိုးစုံဖြင့်ကျွန်ုပ်တို့ခိုင်းစေမှု (သို့) အလားတူကျွန်ုပ်တို့ခိုင်းစေမှု (လူကုန်ကူးရောင်းဝယ်ခြင်း နှင့် လက်နက်ပဋိပက္ခ အတွင်းတွင်အသုံးပြုရန်၊ အဓမ္မမလုပ်မနေရ စုဆောင်း ခြင်း)။

ခ

ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာလုပ်ငန်း(သို့) လိင်မှုဆိုင်ရာ တင်ဆက်မှုများတွင် အသုံးပြုခြင်း။

ဂ

တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော လုပ်ဆောင်မှုများဖြစ်သည့် မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ကုန်ကူးခြင်းတို့တွင် ကလေးကိုအသုံးပြုခြင်း။

ဃ

ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ်ရှိသော လုပ်ငန်းဟု ဆိုနိုင်သည့် ကလေးသူငယ်များ၏ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး (သို့) ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာများကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေသည့် သဘောသဘာဝ (သို့) အခြေအနေများတွင် လုပ်ကိုင် ရခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရန် အငယ်ဆုံးအသက်အရွယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အိုင်အယ်(လ်)အို ပြဌာန်းချက်အမှတ် (၁၃၈)က မသင်မနေရ ပညာရေးပြီးဆုံးသည့်သာမန်အားဖြင့် အသက်(၁၅)နှစ် အောက်မငယ်သင့် ဟုပြဌာန်းထားသော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများအတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ချွင်းချက်မှာ အသက် (၁၄)နှစ် ဖြစ်နိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကလေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာကုလမဂ္ဂ ပြဌာန်းချက်ကို၁၉၉၁တွင်အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည်။ဤပြဌာန်းချက်အပိုဒ်(၃၂) မှသက်မှတ်သည်မှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှကလေး သူငယ်များအခွင့်အရေးကိုအသိအမှတ်ပြုပြီး ၎င်းတို့အပေါ် စီးပွားရေး ခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့် ၎င်းတို့၏ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး(သို့)ရုပ်ပိုင်း၊ ဝိဉာဉ်ပိုင်း၊ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့ကို နှောင့်ယှက်ထိခိုက်စေသည့် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်များမှ အကာအကွယ်ပေးရမည်။

ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နေသော ကလေးအလုပ်သမားတ

ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နေသော ကလေးအလုပ်သမားသည် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော (သို့) ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်သောလုပ်ငန်းခွင်တွင် လုပ်ကိုင်နေရပြီး ကလေးသူငယ်အားသေစေနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်ခြင်း၊ လုံခြုံမှုအားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအဆင့်အတန်းများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအမံများ၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ဖျားနာမှုရလဒ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ အချို့သောထိခိုက်ဒဏ်ရာနှင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့မှုတို့သည် ထာဝရမသန်စွမ်းအဖြစ်သို့ရောက်ရှိနိုင်သည်။ ရံဖန်ရံခါကလေး အလုပ်သမားအဖြစ်နှင့် ရရှိခဲ့စားခဲ့ရသော ကျန်းမာရေးပြဿနာများသည် ၎င်းကလေးမှအရွယ်ရောက်သည့်တိုင်အောင် မဖွံ့ဖြိုးမတိုးတက်နိုင်ပါ။

ILO ပြဌာန်းချက် အမှတ်၁၈၂သည် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် အခြားသောပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့်တကွ အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ပြီး အသက် (၁၈)နှစ်အောက်ကလေးသူငယ်အားလုံးအတွက် တားမြစ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် အလုပ်စာရင်းကိုပြုစုထုတ်ဝေပေးစေလိုပါသည်။ အိုင်အယ်(လ်)အို အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်အမှတ် (၁၉၀)အနေဖြင့် အထက်ပါစာရင်းတွင် အောက်ပါလုပ်ဆောင်ချက်များထည့်သွင်းရန် အကြံပြု တိုက်တွန်းထားသည်။

- ၁ ကလေးသူငယ်များ၏ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ (သို့) လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလွဲသုံးစားမှုအတွက် အကာအကွယ်မဲ့စေမည့်အလုပ်အကိုင်
- ၂ မြေအောက်၊ ရေအောက် နှင့် အန္တရာယ်ရှိသောမြင့်မားသည့်နေရာများ (သို့) ပိတ်လှောင်ထားသောနေရာများ
- ၃ အန္တရာယ်ရှိသောစက်ယန္တရား၊ ကိရိယာ တန်ဆာပလာများနှင့် (သို့) လူအားဖြင့်တင်ချသယ်ယူပို့ဆောင်ရသောလေးလံသည့် ဝန်စည်များပါဝင်သည့် လုပ်ငန်း
- ၄ ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သည့်နေရာများတွင် လုပ်ကိုင်ရသည့်အလုပ်အကိုင်များ ဥပမာ ကလေးသူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်သောတုန်ခါမှုများ၊ မြင့်မားသောအပူချိန်နှင့်ဆူညံသံများ (သို့) ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ် သင့်စေနိုင်သည့် အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ ကြားခံအရာဝတ္ထု ပစ္စည်းများ (သို့) လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်
- ၅ အချိန်ကြာမြင့်စွာ လုပ်ကိုင်ရခြင်း (သို့) ညဉ့်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ရခြင်း (သို့)အလုပ်ရှင် အဆောက်အအုံဥပစာအတွင်း ကလေးသူငယ်များအား ကြောင်းကျိုးမဆီလျော် ချုပ်နှောင်ခိုင်းစေခြင်းစသည့် အထူးတလည် ခက်ခဲသည့်အခြေအနေများတွင် လုပ်ကိုင်ရသည့် အလုပ်များ

စာရင်းပြုစုရေးဆွဲခြင်းသည်ပထမအဆင့်တွင်သာ ဖြစ်ပြီး သတင်း စကားဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် လိုအပ်သော အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

